

STORTINGET

Innst. 237 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:110 S (2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Roy Steffensen, Helge André Njåstad, Dagfinn Henrik Olsen, Bengt Rune Strifeldt og Sivert Bjørnstad om å utsette endringene i formuesskatten på oppdrettskonsesjoner

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022, fremme forslag om å utsette krav om innbetaling av formuesskatt på oppdrettskonsesjoner ervervet før 1998, i påvente av utredningen til Skatteutvalget.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, Benjamin Jakobsen, Abel Cecilie Knibe Kroglund, May Britt Lagesen og Mona Nilsen, fra Høyre, fung. leder Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Sigbjørn Gjelsvik og Geir Pollestad, fra Fremskrittspartiet,

May Helen Hetland Ervik og Hans Andreas Limi, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at finansministeren har uttalt seg om forslaget i brev av 11. mars 2022. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser til at Stortinget ved behandlingen av statsbudsjettet for 2022 vedtok å oppheve praksisen hvor konsesjoner ervervet før 1. januar 1998 var unntatt formuesbeskatning.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, påpeker at endringen innebærer likebehandling av eiere av oppdrettstillatelser. Før endringen ble i overkant av 25 pst. av alle oppdrettstillatelser holdt utenfor formuesbeskatning. Det foreligger ingen gode faglige begrunnelser for en praksis der tidspunktet for tildeling eller erverv av en tillatelse er avgjørende for om det blir ilagt formuesskatt eller ikke.

Flertallet viser til at skatte- og avgiftssystemet siden skattereformen i 1992 har bygget på prinsippene om brede skattegrunnlag, lave satser og likebehandling av næringer, virksomhetsformer og investeringer. Den vedtatte endringen er i tråd med disse prinsippene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at det er kommet reaksjoner fra næringen og kystkommunene på saken. Reaksjonene er ikke primært knyttet til hvilke konsesjoner som skal inngå i grunnlaget for utregning av formuesskatt, men til prinsippene for verdifastsettelsen. Disse medlemmer viser til at det er et mål for

regjeringen å opprettholde mangfoldet i oppdrettsnæringen, der det også er rom for mindre aktører. Disse medlemmer støtter at verdien av konsesjonene inngår i grunnlaget for formuesskatt. Det vises også til at det er varslet at man kan gå over til en mer sjablongmessig ordning for verdifastsettelse. Disse medlemmer understreker at innspillene som er kommet, vil måtte vurderes i den sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at regjeringen Solberg foreslo en harmonisering av verdsettelsen av oppdrettstillatelser, slik at tillatelser ervervet før 1998 nå inngår i skattegrunnlaget, og at dette er videreført av regjeringen Støre. Et bredt skattegrunnlag er avgjørende for å kunne opprettholde et skattenivå som er overkommelig for næringslivet og husholdningene. Dette fordrer at skattenivået ikke utgjør en uforsvarlig belastning på næringene som berøres, og dermed bidrar til at ellers lønnsomme næringer blir ulønnsomme. Det er viktig å finne en forsvarlig og fornuftig balanse mellom de ovennevnte hensyn.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i løpet av sin regjeringsperiode reduserte skatten på arbeidende kapital ved å redusere satsene og øke aksjerabatten i formuesskatten. I statsbudsjettet for 2022 foreslo regjeringen Solberg å øke aksjerabatten til 50 prosent. Dette ville også kommet eiere av oppdrettstillatelser til gode. I vedtatt budsjett ble rabatten isteden senket til 25 prosent. Flertallet på Stortinget har gått i motsatt retning og økt beskatningen av norsk eierskap betydelig, noe som innebærer en betydelig ulempe for norskeide bedrifter og arbeidsplasser. Reduksjonen av aksjerabatten og økningen av skattesatsene betyr en ytterligere tilstramming i beskatningen av arbeidende kapital og gir en betydelig økning i den samlede skattebyrden for alle norskeide bedrifter, også for de små aktørene i oppdrettsnæringen. Disse skjerpelsene i skatte- og avgiftsnivået vil i stor grad måtte finansieres ved utbytte fra bedriftene og gjør at det blir mindre midler tilgjengelig til investeringer og nødvendig omstilling.

Disse medlemmer mener dette er en uheldig utvikling, og at det over tid kan svekke det norske eierskapet og særlig rammer små og mellomstore familieeide bedrifter.

Disse medlemmer mener at de innskjerpelser regjeringen Støre har gjennomført ved å øke skattesatsene og redusere aksjerabatten og dermed skjerpe beskatningen av norsk eierskap betydelig, nå slår særlig hardt ut for bedrifter som disponerer oppdrettstillatelser ervervet før 1998. Disse medlemmer mener derfor det er nødvendig at regjeringen gjør en vurdering av om det bør gjøres en gradvis innfasing av formuesskatt på disse tillatelsene.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en gradvis innfasing av formuesskatt på oppdrettstillatelser ervervet før 1998.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at den vedtatte utvidelsen av formuesskattegrunnlaget er mangelfullt utredet, og at det er stor usikkerhet knyttet til negative lokale ringvirkninger av denne skatteskjerpelsen. Disse medlemmer viser til at regjeringen Støre i statsbudsjettet for 2022 gjennomfører de største skatte- og avgiftsskjerpelsene i Norge på 20 år. For de familieeide oppdrettsselskapene som rammes av denne tilfeldige utvidelsen av formuesskatten, kommer denne tillatelsesskatten i tillegg til den generelle økningen av skattenivået for alle bedrifter. Disse medlemmer viser til at regjeringen gjennom dette svekker eksistensgrunnlaget for disse familiebedriftene betydelig, og det må kunne betegnes som et angrep på mangfold og lokalt eierskap i oppdrettsnæringen. Familieeide selskaper kan eksempelvis måtte selge til utenlandske virksomheter som ikke vil rammes av regjeringens skatteskjerpelser. Endringene vil kunne svekke samfunnsutvikling og sysselsetting i mange distrikt, og penger som kunne ha vært investert lokalt i bedrift og lokalsamfunn, blir nå sentralisert til Oslo gjennom skattesystemet. Disse medlemmer viser til at det ikke mangler på advarsler mot konsekvensene av regjeringens skattegrep fra lokale myndigheter. Disse medlemmer lytter til lokalmiljøene, tar advarslene på alvor og vil utsette krav om innbetaling av skattekravene inntil konsekvensene er kartlagt og utredet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022, fremme forslag om å utsette krav om innbetaling av formuesskatt på oppdrettskonsesjoner ervervet før 1998, i påvente av utredningen til Skatteutvalget.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere en gradvis innfasing av formuesskatt på oppdrettstillatelser ervervet før 1998.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022, fremme forslag om å utsette krav om innbetaling av formuesskatt på opp-

drettskonsesjoner ervervet før 1998, i påvente av utredningen til Skatteutvalget.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

vedtak:

Dokument 8:110 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Roy Steffensen, Helge André Njåstad, Dagfinn Henrik Olsen, Bengt Rune Strifeldt og Sivert Bjørnstad om å utsette endringene i formuesskatten på oppdrettskonsesjoner – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 5. april 2022

Tina Bru
fung. leder

Mahmoud Farahmand
ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/1358 -

Dato
11 .03.2022

Dokument 8:110 S (2021-2022) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Roy Steffensen, Helge André Njåstad, Dagfinn Henrik Olsen, Bengt Rune Strifeldt og Sivert Bjørnstad om å utsette endringene i formuesskatten på oppdrettskonsesjoner

Det vises til representantforslag 110 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Roy Steffensen, Helge André Njåstad, Dagfinn Henrik Olsen, Bengt Rune Strifeldt og Sivert Bjørnstad. Representantene fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022, fremme forslag om å utsette krav om innbetaling av formuesskatt på oppdrettskonsesjoner ervervet før 1998, i påvente av utredningen til Skatteutvalget.»

Solberg-regjeringen foreslo å oppheve en praksis som har etablert seg der fiskeri- og oppdrettstillatelser ervervet før 1998 ikke er gjenstand for formuesskatt. Regjeringen videreførte dette forslaget i sitt budsjett, og forslaget er nå vedtatt av Stortinget.

Det ble i budsjettokumentene også presisert at oppdrettstillatelser skal verdsettes til omsetningsverdi, og det ble gitt noen retningslinjer for denne verdifastsettingen. Dette var allerede gjeldende rett, men tall fra Skatteetaten viste at flertallet av virksomhetene innenfor oppdrettsnæringen benyttet betydelig lavere formuesverdier enn omsetningsverdien. Departementet vurderte det derfor slik at nærmere retningslinjer for verdsettelsen kan gjøre det lettere for virksomhetene å rapportere korrekte verdier. Det er varslet at Skatteetaten vil gi nærmere veiledning om skjønnsutøvelsen i verdifastsettingen i samråd med departementet. Som skissert i proposisjonen, vil auksjonspriser i *utgangspunktet* danne grunnlaget for denne vurderingen, men det kan

være forhold som gjør at auksjonsprisene avviker fra omsetningsverdien.

Endringen innebar en opprydding i formuesbeskatningen av oppdrettstillatelser. Før endringen ble i overkant av 25 pst. av alle oppdrettstillatelser holdt utenfor formuesbeskatning som følge av praksisen. Det er vanskelig å begrunne en praksis der tidspunktet for erverv av en tillatelse er avgjørende for om det blir ilagt formuesskatt eller ikke. Endringen gir derfor økt likebehandling av ulike eiere av oppdrettstillatelser.

Den tidligere praksisen bidro også til å uthule formuesskattegrunnlaget og svekke formuesskattens omfordelende egenskaper. Inntekt og formue er mer skjevfordelt blant eiere av oppdrettstillatelser enn i befolkningen ellers. I inntektsåret 2019 var median nettoformue om lag 8 mill. kroner blant eiere av oppdrettstillatelser som nyter godt av dagens lave verdsettelse av oppdrettstillatelser, mot om lag 500 000 kroner når hele befolkningen ses under ett. Median bruttoinntekt var om lag 1 100 000 kroner blant eiere av oppdrettstillatelser i 2019, mot om lag 400 000 kroner for befolkningen under ett.

Det er lite som tyder på at formuesskatten bidrar vesentlig til å svekke mulighetene for å gjennomføre lønnsomme investeringer. At formuesskatten kan redusere beløpet en investor har tilgjengelig for nye investeringer, gjelder all skatt og er ikke særegent for formuesskatten. Med velfungerende kapitalmarkeder vil en lønnsom investering normalt få finansiering. Generelt er kapitaltilgangen god i Norge, og formuesskatten gjør det ikke mindre lønnsomt å investere i Norge enn i andre land.

Skatt på kapitalbeholdning kan bestå av ulike skatteformer, som formuesskatt, eiendomsskatt og skatt på arv. Norge er ett av få land med formuesskatt, men også ett av få land uten arveavgift. Den samlede skatten på kapitalbeholdning er relativt lav i Norge sammenlignet med andre land. Forskjellen skyldes i stor grad eiendomsskatt og arveavgift i andre land, og jeg mener vi ikke bør innføre arveavgift eller en ny eiendomsskatt i Norge.

Jeg mener vi må sørge for at formuesskattens innretning sikrer likebehandling og i minst mulig grad er vridende. Det er også viktig at formuende personer bidrar mer til fellesskapet. Jeg frarår derfor forslag om å utsette krav om innbetaling av formuesskatt på oppdrettskonsesjoner ervervet før 1998, i påvente av utredningen til Skatteutvalget.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum

